

Kunnskapsdepartement
Postboks 8119 DEP

0032 OSLO

24.04.2008

Deres ref.:
200800545-/KOE

Saksbehandler: Gudveig Salte
Direkte innvalg: 51 51 66 71

Saksnr. 08/1260-6
Løpenr. 15239/08
Arkivnr. A60 &13

STJERNØ-UTVALGET NOU 2008: 3 SETT UNDER ETT- NY STRUKTUR I HØYERE UTDANNING - HØRINGSUTTALELSE

Det vises til ekspedisjon av 28. januar i år i anledning ovennevnte. Saken ble behandlet av fylkesutvalget i dets møte 15. april i år og hvor det i sak 48/08 ble gjort følgende vedtak:

***"Rogaland fylkeskommune avgir følgende høringsuttalelse til NOU 2008:3
"Sett under ett. Ny struktur i høyere utdanning"***

Strukturering av forskerutdanning framfor fusjoner

Rogaland fylkeskommune støtter utviklingen av forskerskoler som Norges forskningsråd nå har tatt initiativ til, men vil understreke at tildelingen av stipendiatler må gå til universitetene/høyskolene. Vi er overbevist om at en fast organisering på tvers av institusjoner, og i noen tilfeller på tvers av landegrensar, vil være til fordel både for stipendiatene og for universitetene. På denne måten vil miljøene rundt forskerutdanningen bli mer forpliktende organisert, og de vil bli mer robuste.

Ved å stille klare krav til forskerutdanning organisert gjennom forskerskoler, kan nasjonale myndigheter på en effektiv måte forhindre den fragmentering utvalget frykter i sin beskrivelse. Vi tror dette er en langt bedre måte å løse utfordringene på, enn gjennom omfattende fusjonsprosesser.

Y-veien

Y-veien er et tilbud som retter seg mot søkere med eksamen fra yrkesfaglig studieretning og relevant fagbrev. Gjennom Y-veien kan fagbrevkandidater søke ingeniørutdanning. Med dette vil yrkesfaglige linjer bli ansett som likeverdige med allmennfag med hensyn til opptak til tekniske studier.

Rogaland fylkeskommune er svært positive til dette tilbudet og mener at det bør styrkes og omfatte flere fagretninger.

Kommentarer til kapitlene:

Kapittel 6

Rogaland fylkeskommune stiller seg spørrende til utviklingen i den såkalte nullhypotesen hvor utvalget spår at en fragmentert utdanningsmodell vil føre til dårligere kvalitet både for forskning og undervisning. Vi mener norsk utdanning og forskning er styrket ved at nye ambisiøse universiteter har kommet til, og at dette har skjedd uten skadevirkninger for de gamle universitetene. Norge trenger utdanningsinstitusjoner med akademisk driv. Dette er nyskaping i universitetssektoren, og det er vi for. Kvaliteten på institusjonene øker ikke proporsjonalt med størrelsen.

Rogaland fylkeskommune er positiv til samordning mellom universiteter og høyskoler, men er betenkt over forslaget om at høyskoler kan slå seg sammen og endre navn til universitet. Rogaland fylkeskommune mener at de norske høyere utdanningsinstitusjonene kan styrkes kvalitativt både innen utdanning og forskning ved å inngå forpliktende, faglig baserte samarbeid med andre institusjoner, og i særdeleshet med internasjonale universiteter. Hovedvirkemidlet her er forskningsfinansiering og forskerskoler, samt utveksling av studenter og lærere.

Rogaland fylkeskommune er imot sammenslåing til landsdelsuniversiteter. Vi mener at institusjonene selv kan finne frem til gode samarbeidsordninger og eventuelle fusjoner gjennom frivillighet, og vi har tro på ulike samarbeidskonstellasjoner også med institusjoner utenfor egen landsdel samt internasjonalt. Selv om en sammenslåing kan gi faglig utbytte et sted, vil ikke nødvendigvis det samme gjelde et annet sted

En utfordring i dag er finansieringsmodellen. Den er et så sterkt insentiv til konkurranse mellom institusjonene, at en vil tape på å samarbeide. Man behøver en finansieringsmodell som stimulerer til robuste fagmiljøer og at institusjonene utvikler og styrker sin egenart. Videre trengs styrings – og samarbeidsstrukturer som bidrar til en rasjonell arbeidsdeling mellom institusjoner og i fordeling av tilbud i regioner.

Nettverksmodellen har størst potensial, men heller ikke her synes oppgavene til universiteter og høyskoler å være klart differensierte. En framtidig modell må være et resultat av grundige analyser og et tett samarbeid mellom aktuelle parter.

Kapittel 7:

Rogaland fylkeskommune er skeptisk til at enhetlig tilsatt ledelse (rektor) skal være lovfestet som eneste mulige modell, slik at dagens normalordning ikke lenger skal være beskrevet i loven.

Rogaland fylkeskommune støtter imidlertid forslaget om at rektor skal være medlem av styret, men at styreleder skal være en av styrets eksterne medlemmer.

Rogaland fylkeskommune ser ingen grunn til at institusjonene skal kunne velge mellom to måter å sette sammen styret på. Etter Rogaland fylkeskommunens oppfatning bør alle institusjonene ha et flertall av eksterne medlemmer. Rogaland fylkeskommune er uenig med utvalget når de foreslår at de eksterne styremedlemmene skal oppnevnes av departementet. Etter Rogaland fylkeskommunens oppfatning vil det være nok for å sikre nasjonalt perspektiv at departementet oppnevnte 2 av de 6 eksterne medlemmene de nye styrene vil ha. En av de som ble oppnevnt av departementet kunne være styreleder. De øvrige fire eksterne styremedlemmene bør oppnevnes av regionen/fylket.

Kapittel 8:

Utvalgets flertall foreslår å senke kravet til universitetsstatus til én doktorgrad. Rogaland fylkeskommune er sterkt kritisk til dette forslaget.

Det finnes i dag ikke ett universelt universitetsbegrep og heller ikke én enhetlig forståelse i EU-området. Flertallets forslag om å senke kravet fra fire til én doktorgrad vil derfor ikke bringe oss nærmere en internasjonal eller europeisk standard enn det kravet vi har i dag.

Å senke kravet fra fire doktorgrader til én, virker også paradoksalt ut fra utvalgets påpeking av behovet for å heve kvaliteten i norsk UH-sektor og særlig sett i lys av forslaget om sammenslåing til større institusjoner.

På denne bakgrunn fraråder Rogaland fylkeskommune å redusere kravet fra fire til én doktorgrad for akkreditering til universitet, men at doktorgradsutdanningene struktureres innenfor forskerskoler, se hovedpunkt I foran og omtale under kapittel 9 nedenfor.

Rogaland fylkeskommune mener at en ved etablering av nye universiteter må sikre at merkostnadene ved overgang til universitet legges til grunn samtidig med vedtak om overgang til universitetsstatus.

Kapittel 10:

Finansieringssystemet bør balanseres med vekt på grunnfinansiering og vekt på resultater. Rogaland fylkeskommune mener at dagens finansieringssystem i hovedsak fungerer som forutsatt. Det gir klare signaler til hele sektoren om at resultater i form av studiepoeng og forskning er viktig og blir belønnet. Det ville være meget uheldig om disse signalene nå blir svekket. Etter vår oppfatning vil dessuten et system med avtaler mellom departementet og institusjonene ikke nødvendigvis gi større forutsigbarhet i budsjettprosessene. Det kan i verste fall åpne for større vilkårlighet og inngrep i institusjonenes autonomi. Kvalitetsbaserte indikatorer bør utvikles videre slik at de omfatter ikke bare produksjon, men også produktivitet, dvs. resultater målt i forhold til ressursinnsats og størrelse. Dagens system har en sterk tendens til å reprodusere historiske ulikheter mellom institusjonene. Vi ønsker et mer dynamisk system som stimulerer nyskaping og konkurranse på like vilkår mellom institusjonene uavhengig av når de fikk sin formelle status. Historisk bestemte forskjeller mellom institusjonene må utjevnes.

Kapittel 14:

Rogaland fylkeskommune støtter forslagene som utvalget fremmer. Vi vil i særlig grad gi vår tilslutning til forslaget om å styrke praksisfeltet som en selvstendig kvalifiseringsarena. Vi ser sammenhengen mellom dette forslaget og de forslagene utvalget har i forbindelse med høyere utdannings regionale rolle. Dersom praksisfeltet selv får ansvar for å gi god utdanning til lærere og sykepleiere vil dette også styrke samarbeidet mellom offentlige og private institusjoner på kommunalt og fylkeskommunalt nivå og de statlige utdanningsinstitusjonene.

Kapittel 16:

Rogaland fylkeskommune gir full tilslutning til utvalgets synspunkter på den viktige rollen høyskoler og universitet skal spille i forhold til regionalt og lokalt arbeids- og samfunnsnivå. Skal dette bli mer enn store ord, må det etableres indikatorer og verktøy for rapportering, evaluering og oppfølging på området regional utvikling. Rogaland fylkeskommune støtter forslaget om en strategisk komponent i finansieringssystemet som kan stimulere institusjonene til økt samarbeid med arbeids- og næringslivet i regionen.

Rogaland fylkeskommune støtter også forslagene om å etablere doktorgrads- og mastergradsprogram i samarbeid med lokalt og regionalt nærings- og arbeidsliv. I vår del av landet er det et stort press i arbeidsmarkedet og samtidig opplever bransjene et stort behov for ny kompetanse. Et system som det som utvalget her foreslår vil også kunne knytte sterkere bånd mellom universitet og høyskoler og arbeids- og næringsliv.

Innstillingen viser de mange positive effektene høyere utdanningsinstitusjoner har for regionene. Stjernø-utvalget ser ingen motsetning mellom å være internasjonalt orientert og å være orientert mot regionen. Et tettere samspill mellom høyere utdanning, næringsliv og offentlig sektor kan tilføre økte ressurser, styrke de faglige prestasjonene og fremme gjensidig læring og innovasjon. ”

Avtrykk av saksforelegg og saksprotokoller oversendes vedlagt.

Med vennlig hilsen
OPP-stab

Gudveig Salte
spesialkonsulent

Vedlegg

ROGALAND
FYLKESKOMMUNE

Saksprotokoll

Utvalg: Fylkesutvalget
Møtedato: 15.04.2008
Sak: 48/08

Resultat: Annet forslag vedtatt

Arkivsak: 08/1260
Tittel: **SAKSPROTOKOLL: HØRING - NOU 2008:3 SETT UNDER E...
HØYERE UTDANNING (STJERNØUTVALGET)**

Behandling:
Det ble protokollert:

Kristine Gramstad, AP fremmet følgende fellesforslag på vegne av AP, H, KrF, SP, V, SV:

**Rogaland fylkeskommune avgir følgende høringsuttalelse til NOU 2008:3
"Sett under ett. Ny struktur i høyere utdanning"**

Strukturering av forskerutdanning framfor fusjoner

Rogaland fylkeskommune støtter utviklingen av forskerskoler som Norges forskningsråd nå har tatt initiativ til, men vil understreke at tildelingen av stipendiater må gå til universitetene/høyskolene. Vi er overbevist om at en fast organisering på tvers av institusjoner, og i noen tilfeller på tvers av landegrensene, vil være til fordel både for stipendiatene og for universitetene. På denne måten vil miljøene rundt forskerutdanningen bli mer forpliktende organisert, og de vil bli mer robuste.

Ved å stille klare krav til forskerutdanning organisert gjennom forskerskoler, kan nasjonale myndigheter på en effektiv måte forhindre den fragmentering utvalget frykter i sin beskrivelse. Vi tror dette er en langt bedre måte å løse utfordringene på, enn gjennom omfattende fusjonsprosesser.

Y-veien

Y-veien er et tilbud som retter seg mot søkere med eksamen fra yrkesfaglig studieretning og relevant fagbrev. Gjennom Y-veien kan fagbrevkandidater søke ingeniørutdanning. Med dette vil yrkesfaglige linjer bli ansett som likeverdige med allmennfag med hensyn til opptak til tekniske studier.

Rogaland fylkeskommune er svært positive til dette tilbudet og mener at det bør styrkes og omfatte flere fagretninger.

Kommentarer til kapitlene:

Kapittel 6

Rogaland fylkeskommune stiller seg spørrende til utviklingen i den såkalte nullhypotesen hvor utvalget spår at en fragmentert utdanningsmodell vil føre til dårligere kvalitet både for forskning og undervisning. Vi mener norsk utdanning og forskning er styrket ved at nye ambisiøse universiteter har kommet til, og at dette har skjedd uten skadevirkninger for de gamle universitetene. Norge trenger utdanningsinstitusjoner med akademisk *driv*. Dette er nyskaping i universitetssektoren, og det er vi for. Kvaliteten på institusjonene øker ikke proporsjonalt med størrelsen.

Rogaland fylkeskommune er positiv til samordning mellom universiteter og høyskoler, men er betenkt over forslaget om at høyskoler kan slå seg sammen og endre navn til universitet. Rogaland fylkeskommune mener at de norske høyere utdanningsinstitusjonene kan styrkes kvalitativt både innen utdanning og forskning ved å inngå *forpliktende, faglig baserte samarbeid* med andre institusjoner, og i særdeleshet med internasjonale universiteter. Hovedvirkemidlet her er forskningsfinansiering og forskerskoler, samt utveksling av studenter og lærere.

Rogaland fylkeskommune er imot sammenslåing til landsdelsuniversiteter. Vi mener at institusjonene selv kan finne frem til gode samarbeidsordninger og eventuelle fusjoner gjennom frivillighet, og vi har tro på ulike samarbeidskonstellasjoner også med institusjoner utenfor egen landsdel samt internasjonalt. Selv om en sammenslåing kan gi faglig utbytte et sted, vil ikke nødvendigvis det samme gjelde et annet sted

En utfordring i dag er finansieringsmodellen. Den er et så sterkt insentiv til konkurranse mellom institusjonene, at en vil tape på å samarbeide. Man behøver en finansieringsmodell som stimulerer til robuste fagmiljøer og at institusjonene utvikler og styrker sin egenart. Videre trengs styrings – og samarbeidsstrukturer som bidrar til en rasjonell arbeidsdeling mellom institusjoner og i fordeling av tilbud i regioner.

Nettverksmodellen har størst potensial, men heller ikke her synes oppgavene til universiteter og høyskoler å være klart differensierte. En framtidig modell må være et resultat av grundige analyser og et tett samarbeid mellom aktuelle parter.

Kapittel 7:

Rogaland fylkeskommune er skeptisk til at enhetlig tilsatt ledelse (rektor) skal være lovfestet som *eneste* mulige modell, slik at dagens normalordning ikke lenger skal være beskrevet i loven.

Rogaland fylkeskommune støtter imidlertid forslaget om at rektor skal være medlem av styret, men at styreleder skal være en av styrets eksterne medlemmer.

Rogaland fylkeskommune ser ingen grunn til at institusjonene skal kunne velge mellom to måter å sette sammen styret på. Etter Rogaland fylkeskommunens oppfatning bør alle institusjonene ha et flertall av eksterne medlemmer. Rogaland fylkeskommune er uenig med utvalget når de foreslår at de eksterne styremedlemmene skal oppnevnes av departementet. Etter Rogaland fylkeskommunens oppfatning vil det være nok for å sikre nasjonalt perspektiv at departementet oppnevnte 2 av de 6 eksterne medlemmene de nye styrene vil ha. En

av de som ble oppnevnt av departementet kunne være styreleder. De øvrige fire eksterne styremedlemmene bør oppnevnes av regionen/fylket.

Kapittel 8:

Utvalgets flertall foreslår å senke kravet til universitetsstatus til én doktorgrad. Rogaland fylkeskommune er sterkt kritisk til dette forslaget.

Det finnes i dag ikke ett universelt universitetsbegrep og heller ikke én enhetlig forståelse i EU-området. Flertallets forslag om å senke kravet fra fire til én doktorgrad vil derfor ikke bringe oss nærmere en internasjonal eller europeisk standard enn det kravet vi har i dag.

Å senke kravet fra fire doktorgrader til én, virker også paradoksalt ut fra utvalgets påpekning av behovet for å heve kvaliteten i norsk UH-sektor og særlig sett i lys av forslaget om sammenslåing til større institusjoner.

På denne bakgrunn fraråder Rogaland fylkeskommune å redusere kravet fra fire til én doktorgrad for akkreditering til universitet, men at doktorgradsutdanningene struktureres innenfor forskerskoler, se hovedpunkt I foran og omtale under kapittel 9 nedenfor.

Rogaland fylkeskommune mener at en ved etablering av nye universiteter må sikre at merkostnadene ved overgang til universitet legges til grunn *samtidig med* vedtak om overgang til universitetsstatus.

Kapittel 10:

Finansieringssystemet bør balanseres med vekt på grunnfinansiering og vekt på resultater. Rogaland fylkeskommune mener at dagens finansieringssystem i hovedsak fungerer som forutsatt. Det gir klare signaler til hele sektoren om at resultater i form av studiepoeng og forskning er viktig og blir belønnet. Det ville være meget uheldig om disse signalene nå blir svekket. Etter vår oppfatning vil dessuten et system med avtaler mellom departementet og institusjonene ikke nødvendigvis gi større forutsigbarhet i budsjettprosessene. Det kan i verste fall åpne for større vilkårlighet og inngrep i institusjonenes autonomi. Kvalitetsbaserte indikatorer bør utvikles videre slik at de omfatter ikke bare produksjon, men også *produktivitet*, dvs. resultater målt i forhold til ressursinnsats og størrelse. Dagens system har en sterk tendens til å reprodusere historiske ulikheter mellom institusjonene. Vi ønsker et mer dynamisk system som stimulerer nyskaping og konkurranse på like vilkår mellom institusjonene uavhengig av når de fikk sin formelle status. Historisk bestemte forskjeller mellom institusjonene må utjevnes.

Kapittel 14:

Rogaland fylkeskommune støtter forslagene som utvalget fremmer. Vi vil i særlig grad gi vår tilslutning til forslaget om å styrke praksisfeltet som en selvstendig kvalifiseringsarena. Vi ser sammenhengen mellom dette forslaget og de forslagene utvalget har i forbindelse med høyere utdannings regionale rolle. Dersom praksisfeltet selv får ansvar for å gi god utdanning til lærere og sykepleiere vil dette også styrke samarbeidet mellom offentlige og private institusjoner på kommunalt og fylkeskommunalt nivå og de statlige utdanningsinstitusjonene.

Kapittel 16:

Rogaland fylkeskommune gir full tilslutning til utvalgets synspunkter på den viktige rollen høyskoler og universitet skal spille i forhold til regionalt og lokalt arbeids- og samfunnsniv. Skal dette bli mer enn store ord, må det etableres indikatorer og verktøy for rapportering, evaluering og oppfølging på området regional utvikling. Rogaland fylkeskommune støtter forslaget om en strategisk komponent i finansieringssystemet som kan stimulere institusjonene til økt samarbeid med arbeids- og næringslivet i regionen.

Rogaland fylkeskommune støtter også forslagene om å etablere doktorgrads- og mastergradsprogram i samarbeid med lokalt og regionalt nærings- og arbeidsliv. I vår del av landet er det et stort press i arbeidsmarkedet og samtidig opplever bransjene et stort behov for ny kompetanse. Et system som det som utvalget her foreslår vil også kunne knytte sterkere bånd mellom universitet og høyskoler og arbeids- og næringsliv.

Innstillingen viser de mange positive effektene høyere utdanningsinstitusjoner har for regionene. Stjernø-utvalget ser ingen motsetning mellom å være internasjonalt orientert og å være orientert mot regionen. Et tettere samspill mellom høyere utdanning, næringsliv og offentlig sektor kan tilføre økte ressurser, styrke de faglige prestasjonene og fremme gjensidig læring og innovasjon.

Votering:

Innstillingen fikk 0 stemmer og falt.

Fellesforslaget med unntak av de to siste avsnittene knyttet til kap 6 ("En utfordring i dag" og "Nettverksmodellen har størst") tiltres enstemmig.

Fellesforslaget, de to siste avsnittene knyttet til kap 6 ("En utfordring i dag" og "Nettverksmodellen har størst") tiltres med 12 mot 3 stemmer (FrP).

Vedtak:

Rogaland fylkeskommune avgir følgende høringsuttalelse til NOU 2008:3 "Sett under ett. Ny struktur i høyere utdanning"

Strukturering av forskerutdanning framfor fusjoner

Rogaland fylkeskommune støtter utviklingen av forskerskoler som Norges forskningsråd nå har tatt initiativ til, men vil understreke at tildelingen av stipendiater må gå til universitetene/høyskolene. Vi er overbevist om at en fast organisering på tvers av institusjoner, og i noen tilfeller på tvers av landegrensener, vil være til fordel både for stipendiatene og for universitetene. På denne måten vil miljøene rundt forskerutdanningen bli mer forpliktende organisert, og de vil bli mer robuste.

Ved å stille klare krav til forskerutdanning organisert gjennom forskerskoler, kan nasjonale myndigheter på en effektiv måte forhindre den fragmentering utvalget frykter i sin beskrivelse. Vi tror dette er en langt bedre måte å løse utfordringene på, enn gjennom omfattende fusjonsprosesser.

Y-veien

Y-veien er et tilbud som retter seg mot søkere med eksamen fra yrkesfaglig studieretning og relevant fagbrev. Gjennom Y-veien kan fagbrevkandidater søke ingeniørutdanning. Med dette vil yrkesfaglige linjer bli ansett som likeverdige med allmennfag med hensyn til opptak til tekniske studier.

Rogaland fylkeskommune er svært positive til dette tilbudet og mener at det bør styrkes og omfatte flere fagretninger.

Kommentarer til kapitlene:

Kapittel 6

Rogaland fylkeskommune stiller seg spørrende til utviklingen i den såkalte nullhypotesen hvor utvalget spår at en fragmentert utdanningsmodell vil føre til dårligere kvalitet både for forskning og undervisning. Vi mener norsk utdanning og forskning er styrket ved at nye ambisiøse universiteter har kommet til, og at dette har skjedd uten skadevirkninger for de gamle universitetene. Norge trenger utdanningsinstitusjoner med akademisk *driv*. Dette er nyskaping i universitetssektoren, og det er vi for. Kvaliteten på institusjonene øker ikke proporsjonalt med størrelsen.

Rogaland fylkeskommune er positiv til samordning mellom universiteter og høyskoler, men er betenkt over forslaget om at høyskoler kan slå seg sammen og endre navn til universitet. Rogaland fylkeskommune mener at de norske høyere utdanningsinstitusjonene kan styrkes kvalitativt både innen utdanning og forskning ved å inngå *forpliktende, faglig baserte samarbeid* med andre institusjoner, og i særdeleshet med internasjonale universiteter. Hovedvirkemidlet her er forskningsfinansiering og forskerskoler, samt utveksling av studenter og lærere.

Rogaland fylkeskommune er imot sammenslåing til landsdelsuniversiteter. Vi mener at institusjonene selv kan finne frem til gode samarbeidsordninger og eventuelle fusjoner gjennom frivillighet, og vi har tro på ulike samarbeidskonstellasjoner også med institusjoner utenfor egen landsdel samt internasjonalt. Selv om en sammenslåing kan gi faglig utbytte et sted, vil ikke nødvendigvis det samme gjelde et annet sted

En utfordring i dag er finansieringsmodellen. Den er et så sterkt insentiv til konkurranse mellom institusjonene, at en vil tape på å samarbeide. Man behøver en finansieringsmodell som stimulerer til robuste fagmiljøer og at institusjonene utvikler og styrker sin egenart. Videre trengs styrings – og samarbeidsstrukturer som bidrar til en rasjonell arbeidsdeling mellom institusjoner og i fordeling av tilbud i regioner.

Nettverksmodellen har størst potensial, men heller ikke her synes oppgavene til universiteter og høyskoler å være klart differensierte. En framtidig modell må være et resultat av grundige analyser og et tett samarbeid mellom aktuelle parter.

Kapittel 7:

Rogaland fylkeskommune er skeptisk til at enhetlig tilsatt ledelse (rektor) skal være lovfestet som *eneste* mulige modell, slik at dagens normalordning ikke lenger skal være beskrevet i loven.

Rogaland fylkeskommune støtter imidlertid forslaget om at rektor skal være medlem av styret, men at styreleder skal være en av styrets eksterne medlemmer. Rogaland fylkeskommune ser ingen grunn til at institusjonene skal kunne velge mellom to måter å sette sammen styret på. Etter Rogaland fylkeskommunens oppfatning bør alle institusjonene ha et flertall av eksterne medlemmer. Rogaland fylkeskommune er uenig med utvalget når de foreslår at de eksterne styremedlemmene skal oppnevnes av departementet. Etter Rogaland fylkeskommunens oppfatning vil det være nok for å sikre nasjonalt perspektiv at departementet oppnevnte 2 av de 6 eksterne medlemmene de nye styrene vil ha. En av de som ble oppnevnt av departementet kunne være styreleder. De øvrige fire eksterne styremedlemmene bør oppnevnes av regionen/fylket.

Kapittel 8:

Utvalgets flertall foreslår å senke kravet til universitetsstatus til én doktorgrad. Rogaland fylkeskommune er sterkt kritisk til dette forslaget.

Det finnes i dag ikke ett universelt universitetsbegrep og heller ikke én enhetlig forståelse i EU-området. Flertallets forslag om å senke kravet fra fire til én doktorgrad vil derfor ikke bringe oss nærmere en internasjonal eller europeisk standard enn det kravet vi har i dag.

Å senke kravet fra fire doktorgrader til én, virker også paradoksalt ut fra utvalgets påpekning av behovet for å heve kvaliteten i norsk UH-sektor og særlig sett i lys av forslaget om sammenslåing til større institusjoner.

På denne bakgrunn fraråder Rogaland fylkeskommune å redusere kravet fra fire til én doktorgrad for akkreditering til universitet, men at doktorgradsutdanningene struktureres innenfor forskerskoler, se hovedpunkt I foran og omtale under kapittel 9 nedenfor.

Rogaland fylkeskommune mener at en ved etablering av nye universiteter må sikre at merkostnadene ved overgang til universitet legges til grunn *samtidig med* vedtak om overgang til universitetsstatus.

Kapittel 10:

Finansieringssystemet bør balanseres med vekt på grunnfinansiering og vekt på resultater. Rogaland fylkeskommune mener at dagens finansieringssystem i hovedsak fungerer som forutsatt. Det gir klare signaler til hele sektoren om at resultater i form av studiepoeng og forskning er viktig og blir belønnet. Det ville være meget uheldig om disse signalene nå blir svekket. Etter vår oppfatning vil dessuten et system med avtaler mellom departementet og institusjonene ikke nødvendigvis gi større forutsigbarhet i budsjettprosessene. Det kan i verste fall åpne for større vilkårlighet og inngrep i institusjonenes autonomi. Kvalitetsbaserte indikatorer bør utvikles videre slik at de omfatter ikke bare produksjon, men også *produktivitet*, dvs. resultater målt i forhold til ressursinnsats og størrelse. Dagens system har en sterk tendens til å reprodusere historiske ulikheter mellom institusjonene. Vi ønsker et mer dynamisk system som stimulerer nyskaping og konkurranse på like vilkår mellom

institusjonene uavhengig av når de fikk sin formelle status. Historisk bestemte forskjeller mellom institusjonene må utjevnes.

Kapittel 14:

Rogaland fylkeskommune støtter forslagene som utvalget fremmer. Vi vil i særlig grad gi vår tilslutning til forslaget om å styrke praksisfeltet som en selvstendig kvalifiseringsarena. Vi ser sammenhengen mellom dette forslaget og de forslagene utvalget har i forbindelse med høyere utdannings regionale rolle. Dersom praksisfeltet selv får ansvar for å gi god utdanning til lærere og sykepleiere vil dette også styrke samarbeidet mellom offentlige og private institusjoner på kommunalt og fylkeskommunalt nivå og de statlige utdanningsinstitusjonene.

Kapittel 16:

Rogaland fylkeskommune gir full tilslutning til utvalgets synspunkter på den viktige rollen høyskoler og universitet skal spille i forhold til regionalt og lokalt arbeids- og samfunnsliv. Skal dette bli mer enn store ord, må det etableres indikatorer og verktøy for rapportering, evaluering og oppfølging på området regional utvikling. Rogaland fylkeskommune støtter forslaget om en strategisk komponent i finansieringssystemet som kan stimulere institusjonene til økt samarbeid med arbeids- og næringslivet i regionen.

Rogaland fylkeskommune støtter også forslagene om å etablere doktorgrads- og mastergradsprogram i samarbeid med lokalt og regionalt nærings- og arbeidsliv. I vår del av landet er det et stort press i arbeidsmarkedet og samtidig opplever bransjene et stort behov for ny kompetanse. Et system som det som utvalget her foreslår vil også kunne knytte sterkere bånd mellom universitet og høyskoler og arbeids- og næringsliv.

Innstillingen viser de mange positive effektene høyere utdanningsinstitusjoner har for regionene. Stjernø-utvalget ser ingen motsetning mellom å være internasjonalt orientert og å være orientert mot regionen. Et tettere samspill mellom høyere utdanning, næringsliv og offentlig sektor kan tilføre økte ressurser, styrke de faglige prestasjonene og fremme gjensidig læring og innovasjon.

16/4-08
R Halte

FYLKESRÅDMANNEN I ROGALAND

Fylkesutvalget

Saksnr.: FU-48/08
Møtedato: 15.04.2008

HØRING - NOU 2008:3 SETT UNDER ETT - NY STRUKTUR I HØYERE UTDANNING (STJERNØUTVALGET)

Saksgang:	Møtesaksnr.:	Utvalg:	Møtedato	Votering:
22/08		OU	08.04.2008/	
14/08		YON	31.03.2008/	
48/08		FU	15.04.2008/	Annet forslag vedtatt

Innstilling:

Opplæringsutvalgets innstilling vil bli lagt frem for fylkesutvalget så snart saksprotokollen er klar.

Tidligere behandlinger:

Behandling/vedtak i Yrkesopplæringsnemnda i Rogaland den 31.03.2008 sak 14/08

Behandling:

Det ble protokollert:

Saken ble satt på sakskartet i møte.

Saken / innstillingen ble ikke diskutert, men følgende tilleggsforslag ble fremmet av yrkesopplæringsnemnda:

Yrkesopplæringsnemnda er gjort kjent med at NOU2008:3. Sett under ett – ny struktur i høyere utdanning (Stjernøutvalget) skal behandles av Opplæringstutvalget 8.4.2008. Yrkesopplæringsnemnda vil påpeke behovet for at yrkes-veien åpnes for flere fag. Yrkesopplæringsnemnda vil derfor be Opplæringsutvalget ta hensyn til dette i sin behandling av saken.

Votering:

Fellesforslaget tiltres enstemmig

Vedtak:

Yrkesopplæringsnemnda er gjort kjent med at NOU2008:3. Sett under ett – ny struktur i høyere utdanning (Stjernøutvalget) skal behandles av Opplæringstutvalget 8.4.2008. Yrkesopplæringsnemnda vil påpeke behovet for at yrkes-veien åpnes for flere fag. Yrkesopplæringsnemnda vil derfor be Opplæringsutvalget ta hensyn til dette i sin behandling av saken.

Saksutredning:

**HØRING - NOU 2008:3
SETT UNDER ETT - NY STRUKTUR I HØYERE UTDANNING.
(STJERNØUTVALGET).**

**Trykte vedlegg: NOU 2008: 3, mandat, innhold, sammendrag
Utrykte vedlegg: NOU 2008 – hele innstillingen**

1. Bakgrunn og problemstilling

Stjernø-utvalgets innstilling er sendt på høring. Høringsfristen er satt til 1. mai.

Regjeringen oppnevnte "Utvalget for høyere utdanning" 24. mai 2006. Mandatet var omfattende, men hovedessensen var å vurdere den videre utvikling av norsk høyere utdanning i lys av samfunnets behov. Utredningen skulle ta utgangspunkt i universitetenes og høyskolenes samfunnsrolle. Soria Moria-erklæringens mål om å styrke det regionale universitets- og høyskolesystemet skulle være en sentral premiss for arbeidet. Mandatet følger vedlagt.

Utvalget avga sin innstilling til Kunnskapsdepartementet 22. januar 2008.

Departementet har bedt høringsinstansene redigere sine uttalelser i samsvar med kapittelinnvidlingen i innstillingen. Videre anmodes instansene spesielt om å kommentere utvalgets situasjonsbeskrivelse og forståelsen av utviklingstrekk og hovedutfordringer i norsk høyere utdanning.(kap.5) Spredning av forskerutdanning og kvaliteten på profesjonsutdanningen ber en også om å få spesielt kommentert.

Avslutningsvis ber departementet i høringsbrevet om å få en særskilt kommentar til spørsmålet om nasjonal styring i forhold til institusjonenes autonomi.

Mandatet, innholdsfortegnelsen og sammendraget av NOUen følger som trykte vedlegg.

Fylkesrådmannens forslag til høringsuttalelse følger departementets oppfordring. I tillegg har fylkesrådmannen kommentert kap. 16, Universitetens og høyskolenes regionale betydning.

Fylkesrådmannens forslag til høringsuttalelse er identisk med fylkesrådmannens kommentar til hvert enkelt kapittel i innstillingen.

2. Saksopplysninger

2.1 Presentasjon av kap. 5 Utviklingstrekk og utfordringer i norsk høyere utdanning:

Utvalgets mandat er å utrede den videre utvikling innenfor høyere utdanning med et tidsperspektiv på 10-20 år. I innstillingen har utvalget pekt på dominerende utviklingstrekk i dag og forsøkt å framskrive disse i et 20-årsperspektiv. Hvordan vil det norske høyere utdanningssystemet se ut dersom vi viderefører dagens styrings-akkrediterings- og finansieringssystem? Utvalget kaller denne framtidsbeskrivelse for "nullhypotesen"

Utvalget legger til grunn for sine framtidsspådommer at kunnskap fortsatt vil være en sentral faktor for økonomi, at Norge fortsatt vil bli mer integrert i verdensøkonomien, at den demografiske utviklingen med svingninger i ungdomskullene vil fortsette og at vi fortsatt vil ha en befolkningsmessig konsentrasjon i de store byene. Videre at vi vil bli et mer flerkulturelt samfunn og at den teknologiske utviklingen vil muliggjøre nye former for læring og nye tilbud om høyere utdanning. En tror at det fortsatt vil være et stort behov for forskerutdanning i Norge, særlig innen for de teknisk-naturvitenskapelige fagene og at vi i Norge fortsatt vil ha økonomiske muligheter til foreta prioriteringer og kunne satse på utdanning og forskning.

Hvis så skjer, vil etter utvalgets oppfatning norsk høyere utdanning preges av økt konvergens mellom universiteter og høyskoler, men med større forskjeller internt innenfor hver institusjon. Vi vil ha 12 universitet, og det vil være vanskelig å opprettholde forskjellen mellom universitet og høyskoler siden nesten alle høyskolenes profesjonsutdanninger også har blitt universitetsutdanninger. Vi vil ha mange smale og svake forskerutdanninger og en fortsatt økning i antall masterstudier. Forskningsbevilgningene vil bli spredt på stadig flere universitet og høyskolene vil oppleve en stagnasjon i bevilgningene. Noen av institusjonene vil slite med rekruttering, både av studenter og av forskningskvalifisert personale, men knapt noen utdanning blir lagt ned. Norske høyere utdanningsinstitusjoner blir mindre interessante som samarbeidspartnere for tilsvarende institusjoner i andre land. Norsk høyere utdanning blir hengende etter i den internasjonale utviklingen.

2.2. Fylkesrådmannens kommentar til kap 5:

Fylkesrådmannen deler utvalgets oppfatning av de generelle forutsetningene for samfunnsutviklingen som utvalget har lagt til grunn for sin nullhypotese. Analysen er et godt grunnlag for en videre debatt om framtidig organisering og selve "nullhypotesen" framstår som et troverdig - men åpenbart uheldig - resultat av å la utviklingen gå sin gang uten at det settes inn omstillingstiltak.

2.3 Presentasjon av kapittel som 6 omtaler institusjonsstrukturen.

Utvalget konstaterer innledningsvis at vi i Norge ikke har ønsket et streng todelt struktur med et klart skille mellom klassiske breddeuniversiteter og høyskoler, men et dynamisk system der høyskolene kan utvikle seg til universiteter. Det er ingen

veg tilbake til en klar arbeidsdeling mellom universitet og høyskoler og heller ikke er det aktuelt å ta fra høyskolene retten til å tilby mastergrader og doktorgrader. Videre legger utvalget til grunn at Norge skal ha en struktur i høyere utdanning der det finnes sterke utdanningsinstitusjoner i alle deler av landet. Samtidig ønsker utvalget at hensynet til sterkere forskningsmiljøer og høyere kvalitet i mastergrads- og doktorgradsutdanningen nødvendiggjør en organisering i større institusjoner enn i dag. Fire ulike modeller presenteres:

Flercampusmodellen – fusjon mellom høyskoler og universitet i ulike deler av landet.

Binære modell – høyskolene i hver landsdel slås sammen, universitetene fortsetter som i dag.

Nettverksmodellen – universitetene og høyskolene i landsdelen knyttes sammen i et nettverk som utvikler en arbeidsdeling, mens institusjonene forblir selvstendige

Prosess- og differensieringsmodellen – institusjoner som ikke oppfyller visse minstekrav pålegges å fusjonere med andre institusjoner.

Utvalget drøfter hver enkelt modell og vurderer modellene på bakgrunn av følgende kriterier:

- fører til samarbeid og arbeidsdeling
- bidrar til høyere kvalitet på utdanning og forskning
- sikrer diversitet og mangfold, synlighet og konkurranseevne
- blir sterke regionale aktører og viktige samarbeidspartnere
- blir robuste i forhold til endring, omstilling og nye utfordringer
- bidrar til god og effektiv styring
- legger til rette for internasjonalisering

Utvalget konkluderer med å anbefale "flercampusmodellen" som den modellen som er best egnet til å løse utfordringene som "nullhypotesen" representerer. På denne bakgrunn er utvalgets forslag formulert i 5. punkter:

- All statlig høyere utdanning samles i 8-10 flercampusuniversiteter med tyngdepunkt i ulike deler av landet.
- Institusjonene vurderer hvem de vil slå seg sammen med. Geografi, profil, størrelse og strategi må vurderes.
- Institusjonene fremmer forslag om sammenslåing til departementet innen 1.januar 2010.
- Institusjonsprofilen drøftes med departementet og danner basis for flerårige avtaler mellom institusjon og departement
- Det opprettes et rådgivende organ for profilering, diversitet og konsentrasjon. Administrativt forankret i NOKUT.

I flercampusmodellen blir altså flere institusjoner slått sammen i større enheter innenfor de ulike landsdelene. For hver sammenslått institusjon er det et styre, men det kan være kollegiale organ på fakultets- eller avdelingsnivå. Utvalget antyder en mulig inndeling der Universitetet i Vest-Norge omfatter høyskolene i Sogn- og Fjordane, Bergen og Stord-Haugesund, samt Universitetet i Bergen. Universitetet i Sørvest-Norge omfatter Universitetene i Stavanger og Agder.

Utvalget understreker at dette er mulige modeller, men at andre modeller selvsagt kan være like aktuelle.

2.4 Fylkesrådmannens kommentar:

Etter Rogaland fylkeskommunes oppfatning har utvalget gjennomført en hensiktsmessig analyse med tanke på en alternativ utvikling for høyere utdanning enn den som følger av "nullhypotesen".

Etter alt å dømme må det skje endringer i strukturen dersom høyere utdanning skal sikres den innsikt i – og innflytelse over - samfunnsutviklingen som landet trenger. Flercampusmodellen framstår som en god modell i et overordnet perspektiv og vil kunne sikre alle landsdeler et miljø for høyere utdanning og forskning.

For Rogaland fylkeskommune vil vi umiddelbart tro at et stort Vestlandsuniversitet ville være en bedre ordning enn å dele de to høyere utdanningsinstitusjonene mellom to universitet.

Uansett vil en framtidig modell måtte være et resultat av grundige analyser og et tett samarbeid mellom aktuelle parter. Dette er prosesser som må ha sitt utspring i de aktuelle institusjonene og finne sine løsninger på dette nivået. Etter Rogaland fylkeskommunenes oppfatning skal det dersom det ikke oppnås enighet mellom partene, være departementets oppgave å bestemme hvilke høyskoler og universitet som skal slås sammen .

2.5 Presentasjon av kap. 16 Universitetenes og høyskolenes regionale betydning.

Utvalget slår fast at det forventes at de høyere utdanningsinstitusjonene skal bidra til økonomisk, sosial og kulturell utvikling i sine respektive deler av landet, og at dette skal skje i nært samspill med lokalt og regionalt arbeids- og samfunnsliv.

Utvalget peker på den store vekt trekantsamarbeidet mellom forsknings- og utdanningsinstitusjonene, arbeids- og næringsliv og offentlige myndigheter har fått i forhold til innovasjonsperspektivet.

I akkrediteringskravet som universitet inngår at to av fire doktorgrader skal være sentrale i forhold til regionale virksomheters verdiskapning.

Utvalget nevner en rekke effekter av den rollen disse institusjonene har regionalt; en etterspørselseffekt, en tilbudseffekt, en magneteffekt, en knoppskytingseffekt, en nettverkseffekt, en kulturell effekt , en politisk artikulasjonseffekt og en imageeffekt.

Utvalget frykter imidlertid at utviklingen med mange små institusjonene over tid skal svekke sektoren og at en konsolidering er nødvendig også med tanke på oppgaven som regional samarbeidsaktør.

Utvalgets vurdering er at det må skapes mer robuste fagmiljøer for at institusjonene skal være bedre i stand til å bidra regionalt og at det må holdes høy kvalitet både på forskning og utdanning. Et hovedgrep er etter utvalgets oppfatning å koble institusjonene tettere sammen i sterkere enheter.

For å lykkes har utvalget vurdert ulike tiltak. Et tiltak som har vært foreslått er en indikator i finansieringssystemet som refererer til samarbeid med lokalt og regionalt samfunns- og næringsliv. Et annet er å stimulere til regionalt samarbeid gjennom strategiske bevilgninger, for eksempel en pott som målrettes mot tiltak knyttet til regionalt engasjement og samarbeid med arbeids- og samfunnsliv.

Utvalget foreslår å utvikle ordningen med nærings-ph.d som er foreslått i St.meld.nr. 20 (2004-2005) Vilje til forskning. Dette er en doktorgradsutdanning i et forpliktende samarbeid mellom bedrift og institusjon, der studenten er ansatt i bedriften. Noe liknende kan utvalget tenke seg overfor masterstudenter, en bedriftsmaster, etter mønster av fagopplæringen i arbeidslivet, der bedriften tar ansvar for opplæringen av masterstudenter på samme måte som bedrifter tar ansvar for lærlinger.

2.6 Fylkesrådmannen kommentar:

Rogaland fylkeskommune gir full tilslutning til utvalgets synspunkter på den viktige rollen høyskoler og universitet skal spille i forhold til regionalt og lokalt arbeids- og samfunnsliv. Skal dette bli mer enn store ord, må det etableres indikatorer og verktøy for rapportering, evaluering og oppfølging på området regional utvikling. Rogaland fylkeskommune støtter forslaget om en strategisk komponent i finansieringssystemet som kan stimulere institusjonene til økt samarbeid med arbeids- og næringslivet i regionen.

Rogaland fylkeskommune støtter også forslagene om å etablere doktorgrads- og mastergradsprogram i samarbeid med lokalt og regionalt nærings- og arbeidsliv. I vår del av landet er det et stort press i arbeidsmarkedet og samtidig opplever bransjene et stort behov for ny kompetanse. Et system som det som utvalget her foreslår vil også kunne knytte sterkere bånd mellom universitet og høyskoler og arbeids- og næringsliv.

Rogaland fylkeskommune som alle andre fylkeskommuner har god erfaring med lærlingeordningen som på mange måter er en parallell til det som nå foreslås. At bedrifter får et ansvar og et eierskap til den utdanningen som i neste omgang skal bære både nærings- og samfunnsliv inn i framtida, er et ubetinget gode som oppveier en eventuell frykt for bindinger mellom bedriftenes næringsinteresser og studentenes faglige integritet.

2.7 Presentasjon av kap. 14. Styrking av profesjonsutdanningene i høyskolene

Departementet har bedt høringsinstansene om synspunkter på utvalgets behandling av og forslag til endringer knyttet til høyskolenes profesjonsutdanninger. Innledningsvis presenterer utvalget de tre store profesjonsutdanningene, lærerutdanningen, sykepleierutdanningen og ingeniørutdanningen. Utvalget konkluderer med at de omtalte profesjonsutdanningene er sentrale for en rekke sider ved det norske samfunnet og at derfor er grunn til uro når evaluerings- og forskningsrapporter slår fast at studiekvaliteten er for lav, at kompetansen til de ansatte ikke svarer til lovens forventninger, at det er liten FOU-virksomhet og utilstrekkelig kunnskap om de yrkesutfordringene og yrkesfeltene som utdanningene kvalifiserer til.

Også overfor den utfordringen disse profesjonsutdanningene representerer er utvalgets forslag om større og mer robuste enheter svaret. Nå er fagmiljøene for små. Også når det gjelder praksis bør det være et mye tettere samarbeid mellom institusjonene og praksisarenaen. Praksisplasser er viktig for disse utdanningene. Det er i dag institusjonen som har ansvaret for praksisutdanningen. Praksisstedet

opplever ikke i samme grad ansvar for utdanningen, men stiller opp med en plass på tross av en travel hverdag.

Utvalget drøfter hvorvidt yrkesfeltet bør få et klarere definert ansvar for profesjonskvalifiseringen, koordinert med den kvalifisering som skjer ved institusjonen. En slik klarerer ansvarsfordeling vil gjøre det tydelig for yrkesfeltet at en har et selvstendig ansvar for kvalifiseringen. Etter utvalgets mening vil dette styrke både teori- og praksisopplæringen.

Utvalget drøfter også kompetansen i profesjonsutdanningene og foreslår et kompetanseløft for de ansatte i disse utdanningene.

I et eget avsnitt drøfter utvalget den såkalte akademiseringen av profesjonsutdanningene. Etter utvalgets oppfatning er det totalt sett et gode for disse utdanningene og selve yrkesutøvelsen at den i større grad blir forsknings- og kunnskapsbasert. Det vil imidlertid være uheldig hvis akademiseringen fører til at fokus flyttes fra det praksisfeltet som det skal utdannes til.

Utvalget foreslår en rekke tiltak som må gjennomføres av institusjonene og som er knyttet til studiekvalitet og tilbudsstruktur. Videre foreslår utvalget at ansvarsfordelingen mellom institusjonene og praksisfeltet blir gjennomgått med tanke på å sidestille praksisopplæringen med utdanningsinstitusjonen som en selvstendig kvalifiseringsarena. Videre foreslår utvalget et program for kompetanseheving ved et utvalg av fagmiljøer og institusjoner som til sammen dekker hele landet.

2.8 Fylkesrådmannens kommentar

Rogaland fylkeskommune støtter forslagene som utvalget fremmer. Vi vil i særlig grad gi vår tilslutning til forslaget om å styrke praksisfeltet som en selvstendig kvalifiseringsarena. Vi ser sammenhengen mellom dette forslaget og de forslagene utvalget har i forbindelse med høyere utdannings regionale rolle. Dersom praksisfeltet selv får ansvar for å gi god utdanning til lærere og sykepleiere vil dette også styrke samarbeidet mellom offentlige og private institusjoner på kommunalt og fylkeskommunalt nivå og de statlige utdanningsinstitusjonene.

2.9 Presentasjon av kap 7. Styring og ledelse

Utvalget har gjennomgått de siste års mange ulike bestemmelser om styring og ledelse i universitets- og høyskolesektoren. Hver gang en ny styrings- og ledelsesmodell er blitt vedtatt, har det skjedd på grunnlag av utredninger med klare flertall og mindretall.

Gjeldende rett er lov av 1. april 2005, nr 15 der det slås fast at styret er institusjonens øverste organ og at alle beslutninger truffet av andre enn styret treffes etter delegasjon og er styrets ansvar.

Normalordningen er 11 medlemmer, styreleder, tre valgte medlemmer blant undervisnings- og forskerstillinger, ett medlem valgt blant de teknisk- og administrativt ansatte, to valgt av studentene og fire eksternt oppnevnte. Styret ledes normalt av en valgt rektor og eksterne kandidater er valgbar. Institusjoner med valgt rektor skal ha en administrerende direktør som øverste leder

for den samlede administrasjonen. Dersom styret vedtar at institusjonen skal ha åremålstilsatt rektor er vedkommende leder for den samlede faglige og administrative virksomheten og lovens bestemmelser om administrerende direktør faller bort. Ansatt rektor er ikke medlem av styret og departementet oppnevner et av de eksterne medlemmene som styreleder.

Utvalget har vurdert gjeldene ordninger og konkluderer med å foreslå at det lovfestes en styringsmodell med enhetlig ledelse og ekstern styreleder. Utvalget ser ingen grunn til å gjøre forskjell mellom rektorer som er valgt og rektorer som er ansatt. Videre foreslår utvalget at rektor skal være medlem av styret, men ikke styreleder.

De eksterne styremedlemmene foreslås oppnevnt av departementet. Innstillingen viser til St.melding 12 , regionale fortrinn – regional framtid, der det er foreslått at to av de eksterne medlemmene av styret skal oppnevnes av regionen, men går altså ikke inn for dette med den begrunnelse at det bør ligge et samlet nasjonalt perspektiv på høyere utdanning og forskning bak slike oppnevninger.

Utvalget foreslår at institusjonene skal kunne velge mellom to likestilte alternativ til styresammensetning. Den ene innebærer en videreføring av dagens modell der ingen gruppering har flertall alene, den andre innebærer at antallet eksterne medlemmer økes slik at styret får et eksternt flertall.

2.10 Fylkesrådmannens kommentar

Rogaland fylkeskommune støtter forslaget om å lovfeste en styringsmodell med enhetlig ledelse. Det vil i praksis si at rektor, enten vedkommende er valgt eller ansatt, er den daglige leder av hele virksomheten. Rogaland fylkeskommune støtter også forslaget om at rektor skal være medlem av styret, men at styreleder skal være en av styrets eksterne medlemmer.

Rogaland fylkeskommune ser ingen grunn til at institusjonene skal kunne velge mellom to måter å sette sammen styret på. Etter Rogaland fylkeskommunens oppfatning bør alle institusjonene ha et flertall av eksterne medlemmer. Rogaland fylkeskommune er uenig med utvalget når de foreslår at de eksterne styremedlemmene skal oppnevnes av departementet. Etter Rogaland fylkeskommunens oppfatning vil det være nok for å sikre nasjonalt perspektiv at departementet oppnevnte 2 av de 6 eksterne medlemmene de nye styrene vil ha. En av de som ble oppnevnt av departementet kunne være styreleder. De øvrige fire eksterne styremedlemmene bør oppnevnes av regionen/fylket.

Forslag til vedtak:

Rogaland fylkeskommune avgir følgende høringsuttalelse til NOU 2008:3
"Sett under ett. Ny struktur i høyere utdanning"

Kapittel 5:

Rogaland fylkeskommune deler utvalgets oppfatning av de generelle forutsetningene for samfunnsutviklingen som utvalget har lagt til grunn for sin nullhypotese. Analysen er et godt grunnlag for en videre debatt om framtidig organisering og selve "nullhypotesen" framstår som et troverdig - men åpenbart uheldig - resultat av å la utviklingen gå sin gang uten at det settes inn omstillingstiltak.

Kapittel 6:

Etter Rogaland fylkeskommunes oppfatning har utvalget gjennomført en hensiktsmessig analyse med tanke på en alternativ utvikling for høyere utdanning enn den som følger av "nullhypotesen".

Etter alt å dømme må det skje endringer i strukturen dersom høyere utdanning skal sikres den innsikt i – og innflytelse over - samfunnsutviklingen som landet trenger. Flercampusmodellen framstår som en god modell i et overordnet perspektiv og vil kunne sikre alle landsdeler et miljø for høyere utdanning og forskning.

For Rogaland fylkeskommune vil vi umiddelbart tro at et stort Vestlandsuniversitet ville være en bedre ordning enn å dele de to høyere utdanningsinstitusjonene mellom to universitet.

Uansett vil en framtidig modell måtte være et resultat av grundige analyser og et tett samarbeid mellom aktuelle parter. Dette er prosesser som må ha sitt utspring i de aktuelle institusjonene og finne sine løsninger på dette nivået. Etter Rogaland fylkeskommunenes oppfatning skal det dersom det ikke oppnås enighet mellom partene, være departementets oppgave å bestemme hvilke høyskoler og universitet som skal slås sammen .

Kapittel 7:

Rogaland fylkeskommune støtter forslaget om å lovfeste en styringsmodell med enhetlig ledelse. Det vil i praksis si at rektor, enten vedkommende er valgt eller ansatt, er den daglige leder av hele virksomheten. Rogaland fylkeskommune støtter også forslaget om at rektor skal være medlem av styret, men at styreleder skal være en av styrets eksterne medlemmer.

Rogaland fylkeskommune ser ingen grunn til at institusjonene skal kunne velge mellom to måter å sette sammen styret på. Etter Rogaland fylkeskommunens oppfatning bør alle institusjonene ha et flertall av eksterne medlemmer. Rogaland fylkeskommune er uenig med utvalget når de foreslår at de eksterne styremedlemmene skal oppnevnes av departementet. Etter Rogaland fylkeskommunens oppfatning vil det være nok for å sikre nasjonalt perspektiv at departementet oppnevnte 2 av de 6 eksterne medlemmene de nye styrene vil ha. En av de som ble oppnevnt av departementet kunne være styreleder. De øvrige fire eksterne styremedlemmene bør oppnevnes av regionen/fylket.

Kapittel 14:

Rogaland fylkeskommune støtter forslagene som utvalget fremmer. Vi vil i særlig grad gi vår tilslutning til forslaget om å styrke praksisfeltet som en selvstendig kvalifiseringsarena. Vi ser sammenhengen mellom dette forslaget og de forslagene utvalget har i forbindelse med høyere utdannings regionale rolle. Dersom praksisfeltet selv får ansvar for å gi god utdanning til lærere og sykepleiere vil dette også styrke samarbeidet mellom offentlige og private institusjoner på kommunalt og fylkeskommunalt nivå og de statlige utdanningsinstitusjonene.

Kapittel 16:

Rogaland fylkeskommune gir full tilslutning til utvalgets synspunkter på den viktige rollen høyskoler og universitet skal spille i forhold til regionalt og lokalt arbeids- og samfunnsliv. Skal dette bli mer enn store ord, må det etableres indikatorer og verktøy for rapportering, evaluering og oppfølging på området regional utvikling. Rogaland fylkeskommune støtter forslaget om en strategisk komponent i finansieringssystemet som kan stimulere institusjonene til økt samarbeid med arbeids- og næringslivet i regionen.

Rogaland fylkeskommune støtter også forslagene om å etablere doktorgrads- og mastergradsprogram i samarbeid med lokalt og regionalt nærings- og arbeidsliv. I vår del av landet er det et stort press i arbeidsmarkedet og samtidig opplever bransjene et stort behov for ny kompetanse. Et system som det som utvalget her foreslår vil også kunne knytte sterkere bånd mellom universitet og høyskoler og arbeids- og næringsliv.

Rogaland fylkeskommune som alle andre fylkeskommuner har god erfaring med lærlingeordningen som på mange måter er en parallell til det som nå foreslås. At bedrifter får et ansvar og et eierskap til den utdanningen som i neste omgang skal bære både nærings- og samfunnsliv inn i framtida, er et ubetinget gode som oppveier en eventuell frykt for bindinger mellom bedriftenes næringsinteresser og studentenes faglige integritet.

Liv Fredriksen
fylkesrådmann

Magne Nesvik
fylkesdirektør